

İddiaçı İslamzadə Nuridə Dadaş qızının nümayəndəsi
vəkil Ayazbəy Əhmədov tərəfindən

cavabdehin etirazına qarşı

MÜLAHİZƏ

Hörmətli Məhkəmə!

Cavabdeh Əmək Məcəlləsinin 300.1-ci maddəsinin dispoitiv xarakter daşdığını və orta əmək haqqının tutulmasının məcburi olmadığını, eləcə də şikayətdə istinad olunan Ali Məhkəmə presedentlərində orta əmək haqqının işəgötürəndən tutulmasından söhbət getmədiyini iddia edərək şikayətə qarşı etiraz etmişdir. Etirazı əsassız hesab edirik:

Əvvəla, Əmək Məcəlləsinin 300.1-ci maddəsi qanunsuz işdən çıxarılmış işçinin pozulmuş əmək hüquqlarının bərpasına yönəlmiş xüsusi normadır. Həmin norma məhkəməyə işçinin vəzifəsinə bərpası ilə yanaşı, məcburi iş buraxma müddəti üçün əmək haqqının ödənilməsi barədə qətnamə çıxarmaq səlahiyyəti verir. Maddi hüquq norması tərkibində “dəymiş zərərin məbləğinin işəgötürən tərəfindən ödənilməsinə də nəzərdə tutulur” yazılması normanın dispoitiv olmasını bildirmir. Başqa tərəfdən baxdıqda, qətnamə ilə cavabdehin üzərinə əmək haqqı və mediasiya xərcini ehtiva edən maddi zərərin ödənilməsi vəzifəsi qoyulmuşdur. Bu əmək haqqı deyərkən məhkəmənin nə nəzərdə tutduğu öyrənmək üçün isə, maddənin qeyd hissəsinə baxmaq lazımdır. Orada açıq şəkildə göstərilir ki, işdən qanunsuz çıxarılmış şəxsə “dəymiş zərərin məbləği” dedikdə işçinin işdən çıxarılması ilə əlaqədar işləmədiyi müddətin orta əmək haqqı nəzərdə tutulur. Normanın mətni birmənalı olmaqla fərqli təfsiri istisna edir.

Şikayətə əlavə olunaraq nümunə kimi təqdim edilmiş Ali Məhkəmənin 2(102)-1031/2023 sayılı qərarında yazılır ki, İddiaçı (bundan sonra “iddiaçı”) Cavabdeh ASC-yə (bundan sonra “cavabdeh”) qarşı iddia ərizəsi ilə Yasamal Rayon Məhkəməsinə müraciət edərək, 2022-ci il tarixli işdən azad edilmə barədə əmrin ləğv edilməsi, onun işə bərpa olunması və məcburi iş buraxma müddəti görə **orta əmək haqqının ödənilməsi**, mediasiya, poçt və hüquqi yardım üçün ödədiyi 166 manat məbləğində pulun cavabdehdən onun xeyrinə tutulması barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir. Qərardan görünür ki, iddia tələbi tam təmin edilməklə qanuni qüvvəsinə almışdır. Qərarın 23-cü abzasında göstərilir ki, Birinci instansiya məhkəməsi gəlidiyi nəticəni Əmək Məcəlləsinin 11, 70, 71, 80, 84, 186, 187, **300-cü** maddələrinin müvafiq hissə və bəndləri, Mülki Prosessual Məcəllənin 14.2 və 77.1-ci maddələri ilə əsaslandırırmışdır. Eynilə hazırki iş üzrə də hakim qətnaməni Əmək Məcəlləsinin 300-cü maddəsi ilə əsaslandırırmışdır. Buna baxmayaraq qətnaməyə verdiyi izahda (ərizəni rədd edərək qətnaməyə izah verməkdən imtina etsə də, qərardadın məzmunu ilə bunu faktiki etmişdir) həmin maddənin tələbini təkzib etmişdir.

Şikayətə əlavə olunaraq nümunə kimi təqdim edilmiş Ali Məhkəmənin 2(102)-5339/2022 sayılı qərarında göstərilir ki, iddiaçı cavabdeh Qazax rayon İdman-Şahmat məktəbinə qarşı iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək, Qazax rayon İdman-Şahmat məktəbinin direktoru əvəzi

N.O.Hüseynovun onun barəsində qəbul etdiyi 72 nömrəli 06 sentyabr 2021-ci il tarixli əmrin ləğv edilməsi, həmin məktəbdə 06.09.2021-ci il tarixə kimi tutduğu dərs hissə müdiri direktor müavini vəzifəsinə bərpa edilməsi, məcburi iş buraxmaya görə işdən çıxarıldığı tarixdən vəzifəsinə bərpa edilənədək dövr üçün əmək haqqının hesablanıb ödənilməsi, ona vurulmuş mənəvi ziyanın əvəzi kimi 10.000 (on min) manat pulun alınıb ona verilməsi barədə qətnamə, Qazax rayon X14-Şahmat məktəbinin direktoru əvəzi N.O.Hüseynovun barəsində xüsusi qərardad qəbul edilməsini xahiş etmişdir. Gəncə Apellyasiya Məhkəməsi Mülki kollegiyasının (hakimlər Loğman Süleymanov (sədrlik edən və məruzəçi), Afiq Hüseynzadə və İslam Həsənov) 16 iyun 2022-ci il tarixli qətnaməsi ilə apellyasiya şikayəti qismən təmin edilmiş, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi ləğv edilmiş, iş üzrə yeni qətnamə qəbul edlənərək, Qazax rayon Uşaq-Gənclər İdman-Şahmat məktəbinin dərs hissə müdiri, direktor müavini vəzifəsindən azad edilməsinə dair həmin məktəbin direktor əvəzi N.O.Hüseynovun 2021-ci il tarixli 72 sayılı əmrinin ləğv edilməsi, iddiaçının əvvəlki, dərs hissə müdiri-direktor müavini vəzifəsinə bərpa edilməsi, iddiaçının məcburi iş buraxmaya görə işdən çıxarıldığı tarixdən vəzifəsinə bərpa edildiyi dövr üçün **orta əmək** haqqı hesablanıb ödənilməsi və 300 (üç yüz) manat məbləğində mənəvi zərərin cavabdeh Qazax rayon Uşaq-Gənclər İdman-Şahmat məktəbindən tutularaq, iddiaçıya ödənilməsi, məhkəmə tərəfindən Qazax rayon İdman-Şahmat məktəbinin direktoru əvəzi N.O.Hüseynovun barəsində xüsusi qərardad qəbul edilməsinə dair tələbin rədd edilməsi qəat edilmişdir.

Birinci instansiya məhkəməsi qətnaməyə faktiki olaraq yanlış izah verməklə qeyd etmişdir: “əmək qanunvericiliyi məhkəmə qətnaməsi ilə məcburi iş buraxma üçün ödənilməli olan əmək haqqı ilə işçiyə dəymiş zərəri fərqləndirir. Zərərin ödənilməsi ilə bağlı işçinin iddiası olduğu təqdirdə məhkəmə qətnamə çıxarır. Həmin zərəərə işçinin işdən çıxarılması ilə əlaqədar işləmədiyi müddətin orta əmək haqqı da aid edilir”.

Lakin yuxarıda şərh edilənlərdən göründüyü kimi, həm Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin 300-cü maddəsinin tələblərindən, həm də formalaşmış məhkəmə təcrübəsindən irəli gəlir ki, işçinin qanunsuz olaraq işdən çıxarılması müəyyən edildiyi halda, onun tələbində istifadə etdiyi ifadələrdən (‘orta əmək haqqı’, ‘dəymiş zərər’ və ya ‘əmək haqqı’) asılı olmayaraq, məhkəmə pozulmuş əmək hüququnun tam bərpasını təmin etməli, işçini vəzifəsinə bərpa etməklə yanaşı, məcburi iş buraxma müddəti üçün hesablanmış orta əmək haqqının işəgötürəndən tutularaq işçiyə ödənilməsi məsələsini də həll etməlidir.

İmza: _____